mulier instituut

Rapport

Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024

Chris Dalhuisen | Remco Hoekman

Mulier Instituut | 2024

Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024

Dit rapport is tot stand gekomen met financiële ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Mulier Instituut
Chris Dalhuisen
Remco Hoekman

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut
Utrecht, 24 november 2024
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer
U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding:
auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.
Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Inhoudsopgave

Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024

Samenvatting		**5**
1	**Milieuvriendelijk beheer op sportvelden**	**8**
1.1	Achtergrond	8
1.2	Doelstelling	8
1.3	Methode	8
2	**Resultaten**	**9**
2.1	Beheersituatie gemeenten	9
2.2	Genomen maatregelen en beleid	13
2.3	Beheer in opdracht van de gemeente	15
2.4	Ondersteuningsbehoefte	16
2.5	Perspectief groenbedrijven	16
3	**Conclusie & aanbevelingen**	**20**
3.1	Conclusie	20
3.2	Aanbevelingen	20
Bronnen		**23**

Samenvatting

Milieuvriendelijk beheer op sportvelden

Inleiding

Dit is de vierde meting in de monitoring van het milieuvriendelijk beheer van grassportvelden. Een van de ambities in de Routekaart Verduurzaming Sport is om geen gewasbeschermingsmiddelen meer te gebruiken bij het onderhoud van sportvelden. In dit onderzoek volgen we de ontwikkelingen op dit vlak. Zo maken we voor de partners van de Routekaart inzichtelijk hoe de situatie eruitziet.

Probleemstelling

Hoe ontwikkelt de Nederlandse sportsector zich richting een volledig milieuvriendelijke manier van sportvelden beheren?

Conclusies en aanbevelingen

Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen blijft gelijk

Het aantal gemeenten dat gewasbeschermingsmiddelen op sportvelden gebruikt, is sinds 2021 weinig veranderd. De intenties om dit te verminderen leiden niet tot een daling van het gebruik.

Groenbeheerders zien dat chemische middelen de afgelopen jaren enkel in uitzonderlijke situaties gebruikt worden. Volgens de groenbeheerders zijn esthetische aspecten de voornaamste redenen voor sportverenigingen om gebruik te maken van gewasbeschermingsmiddelen.

Handleiding en IPM beperkt gebruikt

Gemeenten maken maar beperkt gebruik van hulpmiddelen zoals de handleiding geïntegreerde gewasbescherming en de IPM-methode. Niet alle gemeenten weten deze hulpmiddelen even goed te vinden, en enkele gemeenten vragen om ondersteuning op dit gebied.

De groenbeheerders gebruiken deze hulpmiddelen nauwelijks. Volgens hen zijn die een goede basis, maar niet toereikend om met alle uitzonderlijke omstandigheden rekening te kunnen houden.

Waterbeheer weinig op de agenda, maar steeds vaker een uitdaging

Waterbeheer en biodiversiteit op sportparken staan maar bij een klein deel van de gemeenten op de agenda. Groenbeheerders zijn verdeeld over de mogelijkheden om op sportparken met deze onderwerpen aan de gang te gaan. Wel geven ze aan dat kortere natte periodes en langere droge periodes het onderhoud van de velden concentreren in kortere periodes. Dit drukt op het al krappe personeel in deze sector.

Lokale en regionale kennisuitwisseling gewenst

Meer lokale en regionale kennisuitwisseling kan volgens gemeenten en groenbeheerders helpen om de ontwikkeling richting milieuvriendelijk beheer te versnellen.

Op landelijk niveau zijn er volgens de groenbeheerders voldoende congressen en hulpmiddelen. Maar zij stellen dat de omstandigheden door het land dusdanig verschillen dat de meest waardevolle informatie vaker in de buurt te vinden is.

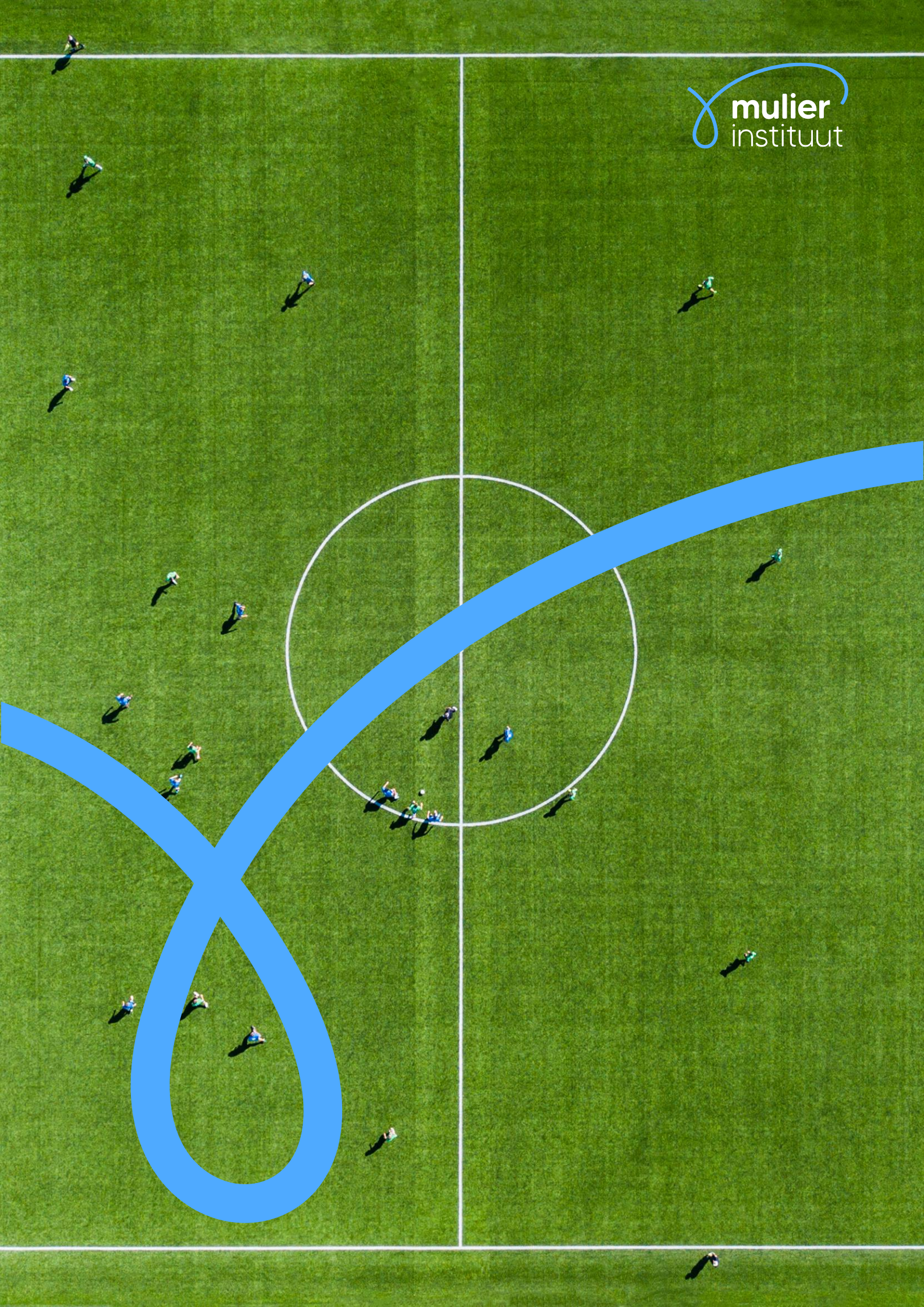
mulier
instituut

Hoofdstuk 1

Milieuvriendelijk beheer op sportvelden

In dit hoofdstuk beschrijven we de aanleiding, context en doelstelling van dit onderzoek.

1.1 Achtergrond

De Nederlandse sportsector heeft zich met de Routekaart Verduurzaming Sport tot doel gesteld grassportvelden op een milieuvriendelijke manier te beheren. Dit houdt onder andere in dat ze geen gewasbeschermingsmiddelen meer willen gebruiken.

De basis hiervoor is het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Artikel 27b, eerste lid). Dit stelt dat professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw niet is toegestaan. Voor sportvelden geldt hiervoor een uitzondering als de beheerder van het veld volgens de methode Integrated Pest Management (IPM) werkt en de schadedrempels volgt.

Veel gemeenten zijn al langere tijd bezig met het milieuvriendelijk beheer van grassportvelden. Deze ontwikkeling monitort het Mulier Instituut sinds 2020, in opdracht van de Routekaartraad. Dit is het vierde rapport over de situatie bij gemeentelijke grassportvelden, en het tweede met het perspectief van groenbeheerders (zie ook Schots et al., 2020, 2022; Dalhuisen et al., 2023).

1.2 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de overwegingen, ervaringen en knelpunten bij het beheer van grassportvelden. En in mogelijke oplossingsrichtingen om milieuvriendelijk beheer te bespoedigen.

1.3 Methode

Om inzicht te krijgen in de stand van zaken hebben we een vragenlijst verspreid onder medewerkers van alle gemeenten, via het VSG-netwerk. 73 gemeenten hebben deze volledig ingevuld. Dat is net iets minder dan bij de vorige meting (79). Daarnaast interviewden we groenbeheerders over hun ervaringen in de praktijk. Hiervoor spraken we vijf vertegenwoordigers. De stuurgroep van de Routekaart Verduurzaming Sport heeft deze aangedragen.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 delen we eerst de bevindingen uit de vragenlijst onder medewerkers van gemeenten. Daarna delen we de resultaten uit de interviews met groenbeheerders. In hoofdstuk 3 staan onze conclusies.

Hoofdstuk 2

Resultaten

In dit hoofdstuk tonen we de ontwikkelingen in het milieuvriendelijk beheer van grassportvelden volgens gemeenten en groenbeheerders.

2.1 Beheersituatie gemeenten

Grassportvelden in Nederland

Het gemiddelde aantal grassportvelden per gemeente in de meting van 2024 is 24,8. Dit is lager dan bij de meting in 2022 (26,0) en hoger dan in 2020 en 2019 (beide keren 21,4). De vraagstelling en onderzoeksmethode zijn gelijk aan de vorige jaren. Hierdoor lijkt de meest logische verklaring dat de gemeenten die de vragenlijst hebben ingevuld, over meer velden beschikken dan het landelijke gemiddelde.

Veruit de meeste grassportvelden zijn ook in gemeentelijk eigendom: per gemeente gemiddeld 23,3. Dit is gelijk aan het gemiddelde aantal bij de vorige meting in 2022.

Verantwoordelijkheid voor onderhoud

Vergelijkbaar met de vorige metingen geven nu ook negen op de tien gemeenten aan zelf verantwoordelijk te zijn voor het groot onderhoud van (een deel van) de grassportvelden waar zij eigenaar van zijn (figuur 2.1). Bij de velden in gemeentelijk eigendom is in ruim de helft van de gevallen de gemeente ook verantwoordelijk voor het klein onderhoud (12,2 van de 23,3 velden). Veel gemeenten zijn dus deels verantwoordelijk voor het onderhoud van de gemeentelijke sportvelden.

Figuur 2.1
Beheersituatie grassportvelden in gemeentelijk eigendom
(percentage gemeenten, meerdere antwoorden mogelijk, n=73)

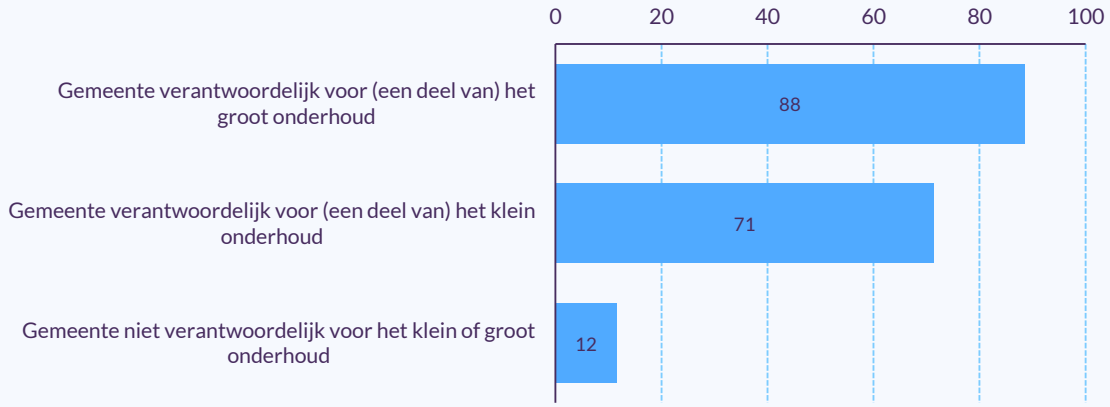

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024.

Uitvoering van onderhoud

Onder de gemeenten die verantwoordelijk zijn voor groot onderhoud aan (een deel van) de velden, voert 19 procent zelf al het onderhoud uit (figuur 2.2). Het onderhoud van de velden wordt vergeleken met de vorige metingen minder vaak uitgevoerd door gemeenten en verenigingen. Dit loopt elk jaar met enkele procentpunten terug. Daartegenover staat een lichte toename van de uitvoering door professionele groenbedrijven en verzelfstandigde sportbedrijven.

Figuur 2.2
Partijen die groot onderhoud uitvoeren
(percentage gemeenten, meerdere antwoorden mogelijk, n=62)

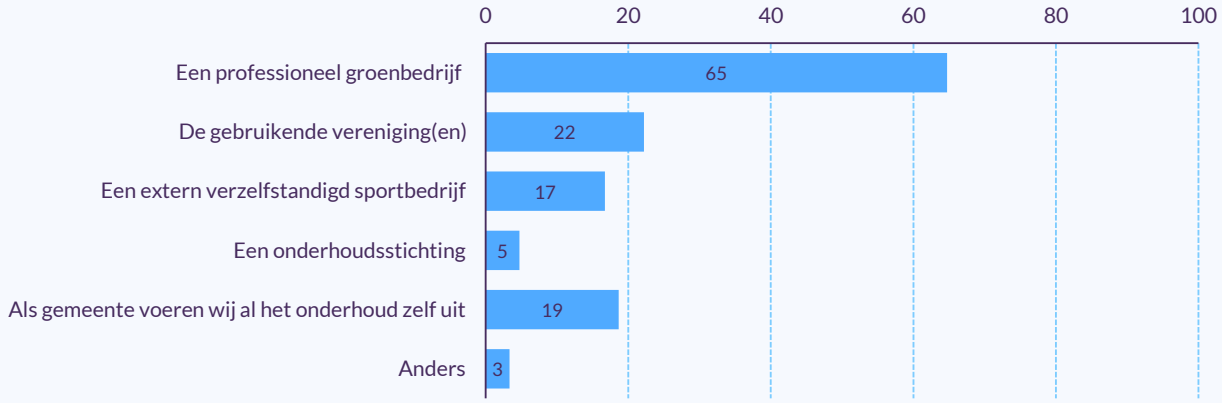

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024.

Budgetontwikkelingen

Vier op de tien gemeenten hebben in het afgelopen jaar meer budget toegekend aan het onderhoud van de grassportvelden in de gemeente. Bij een enkele gemeente is het budget afgenomen. Bij de meeste gemeenten is het budget gelijk gebleven.

Voor de meeste gemeenten is het budget voldoende om de ambities op het gebied van milieuvriendelijk beheer te realiseren. Ongeveer 10 procent van de gemeenten heeft het budget overschreden om de ambities te realiseren. Nog eens 10 procent weet op dit moment niet of ze de ambities gaan realiseren.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is in 2024 volgens gemeenten op een vergelijkbaar niveau gebleven met de jaren 2022 en 2021 (figuur 2.3). Het aantal gemeenten dat geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op grassportvelden, is met 4 procentpunten gedaald. Het aantal gemeenten dat op het merendeel of alle velden gewasbeschermingsmiddelen gebruikt, is met enkele procentpunten gestegen.

Figuur 2.3

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen op grassportvelden in gemeentelijk beheer tussen 2019 en 2024

(percentage gemeenten, meerdere antwoorden mogelijk, n=72 (2019), 97 (2021), 68 (2022) & 62 (2024))

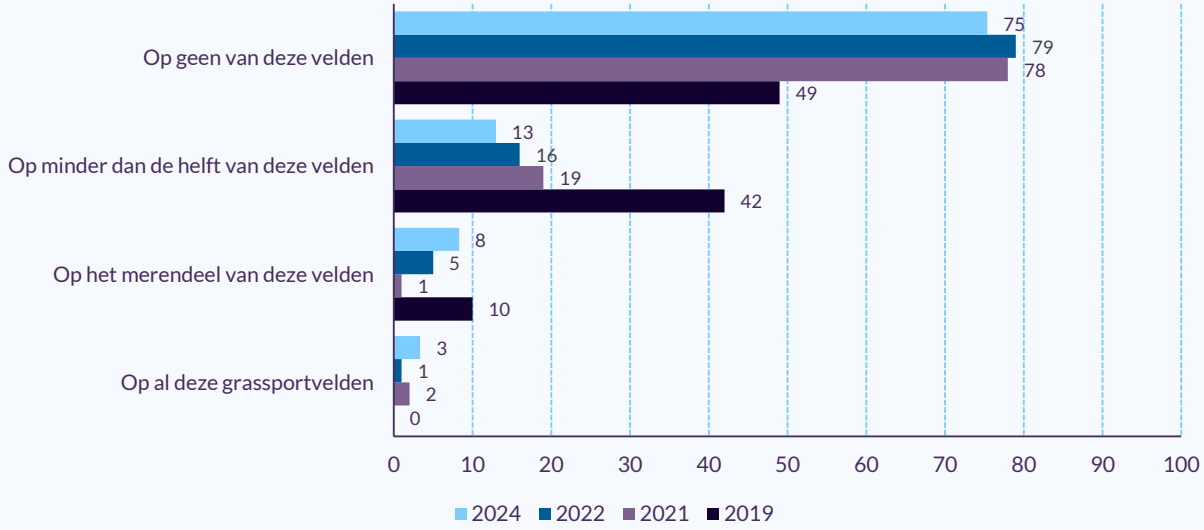

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2019 - 2024.

Gemeenten die gebruik maken van gewasbeschermingsmiddelen op het merendeel of alle grassportvelden in eigen beheer, hebben tussen de 8 en 41 velden in gemeentelijk eigendom. Het gemiddeld aantal velden in eigendom van deze groep is 18,3. Hiermee gaat het niet om bijzonder kleine gemeenten waar een enkel veld een groot verschil maakt voor het aandeel waarop gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

Gemeenten die gewasbeschermingsmiddelen gebruiken

In totaal hebben vijftien gemeenten in deze meting aangegeven gebruik te maken van gewasbeschermingsmiddelen. Deze gemeenten hebben op één na allemaal werknemers met een spuitlicentie.

Hoewel een meerderheid van deze gemeenten de intentie heeft komende jaren te stoppen met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, is de groep met deze intenties wel kleiner dan in voorgaande jaren (figuur 2.4). In lijn met de bevindingen uit de vorige monitors blijken de intenties van gemeenten niet te leiden tot minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Figuur 2.4

Voornemens om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op grassportvelden in gemeentelijk beheer te verminderen in 2025, 2023, 2022 en 2020

(percentage gemeenten die gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, n= 84 (2020), 21 (2022), 16 (2023) & 15 (2024))

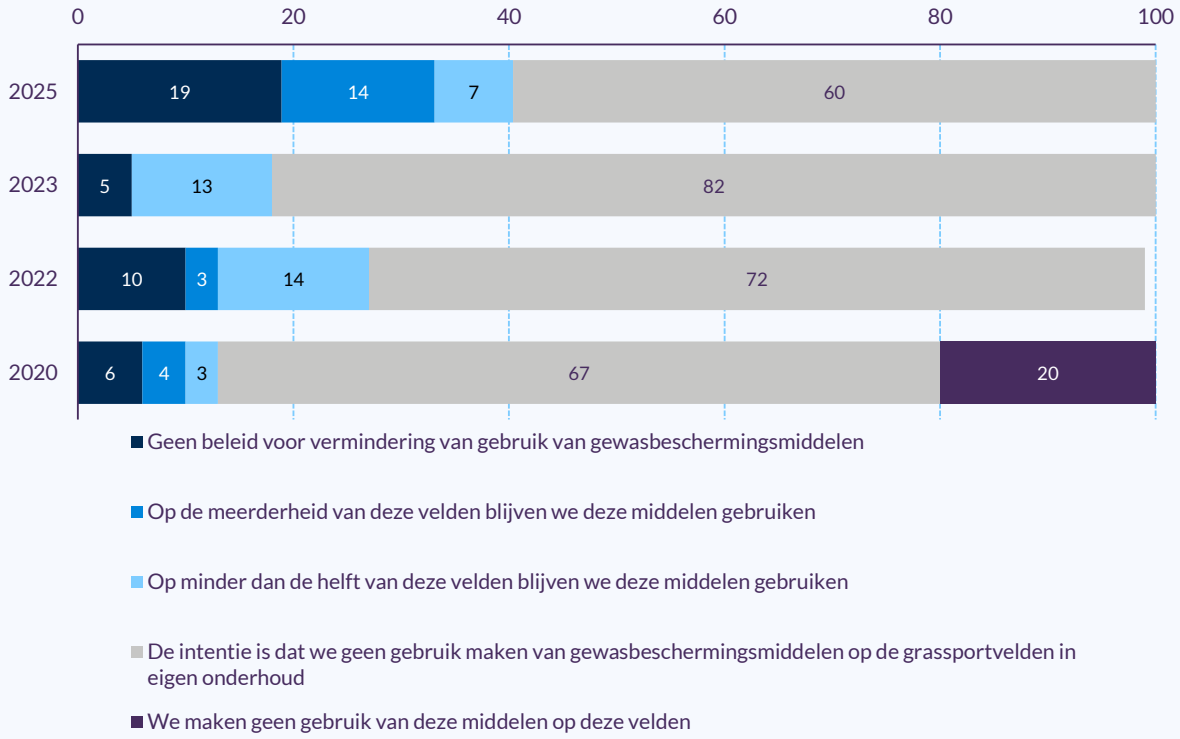

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2019-2024.

Geprivatiseerde velden

In 57 procent van de gemeenten die de vragenlijst hebben ingevuld, liggen geprivatiseerde grassportvelden. De meeste van deze gemeenten weten niet of op deze velden gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. Enkele gemeenten die wel op de hoogte zijn, stellen dat er op sommige van deze velden gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

Kunstmatige ondergronden

Ongeveer één op de tien gemeenten heeft beleid voor milieuvriendelijk beheer op kunstmatige ondergronden. Enkele gemeenten lichten toe dat het hier vooral gaat om de infill van kunstgrasvelden die ze vervangen voor organische infill in plaats van de rubberen versie. Ook staat bij sommige van deze gemeenten in het beleid dat ze de kunstmatige ondergronden zonder chemische middelen onderhouden.

2.2 Genomen maatregelen en beleid

Handleiding en monitor

De handleiding geïntegreerde gewasbescherming is bij ongeveer de helft van de gemeenten bekend. Hiervan heeft een kwart de handleiding ook gebruikt. De meeste gemeenten die de handleiding hebben gebruikt, werken nu gedeeltelijk volgens de handleiding, of hebben deze gedeeld met uitvoerende partijen.

Naast de handleiding is ook een gewasbeschermingsmonitor een maatregel ter bevordering van het milieuvriendelijk beheer. Het aantal gemeenten dat een monitor gebruikt, is in de afgelopen jaren afgenomen tot 12 procent (figuur 2.5).

Figuur 2.5
Gebruik gewasbeschermingsmonitor voor grassportvelden in gemeentelijk beheer tussen 2020 en 2024
(percentage gemeenten, n= 72 (2020), 97 (2021), 68 (2022) & 73 (2024))

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2019-2024.

IPM-maatregelen

In figuur 2.6 is te zien welke delen van de methode Integrated Pest Management (IPM) gemeenten meer of minder uitvoeren. In lijn met de bevindingen uit voorgaande jaren blijkt dat gemeenten vooral bezig zijn met basisinformatie (A) en minder met registratie (E) en planmatige bestrijding (D).

Figuur 2.6
Genomen Integrated Pest Management-maatregelen in 2024
(percentage gemeenten, n=73)

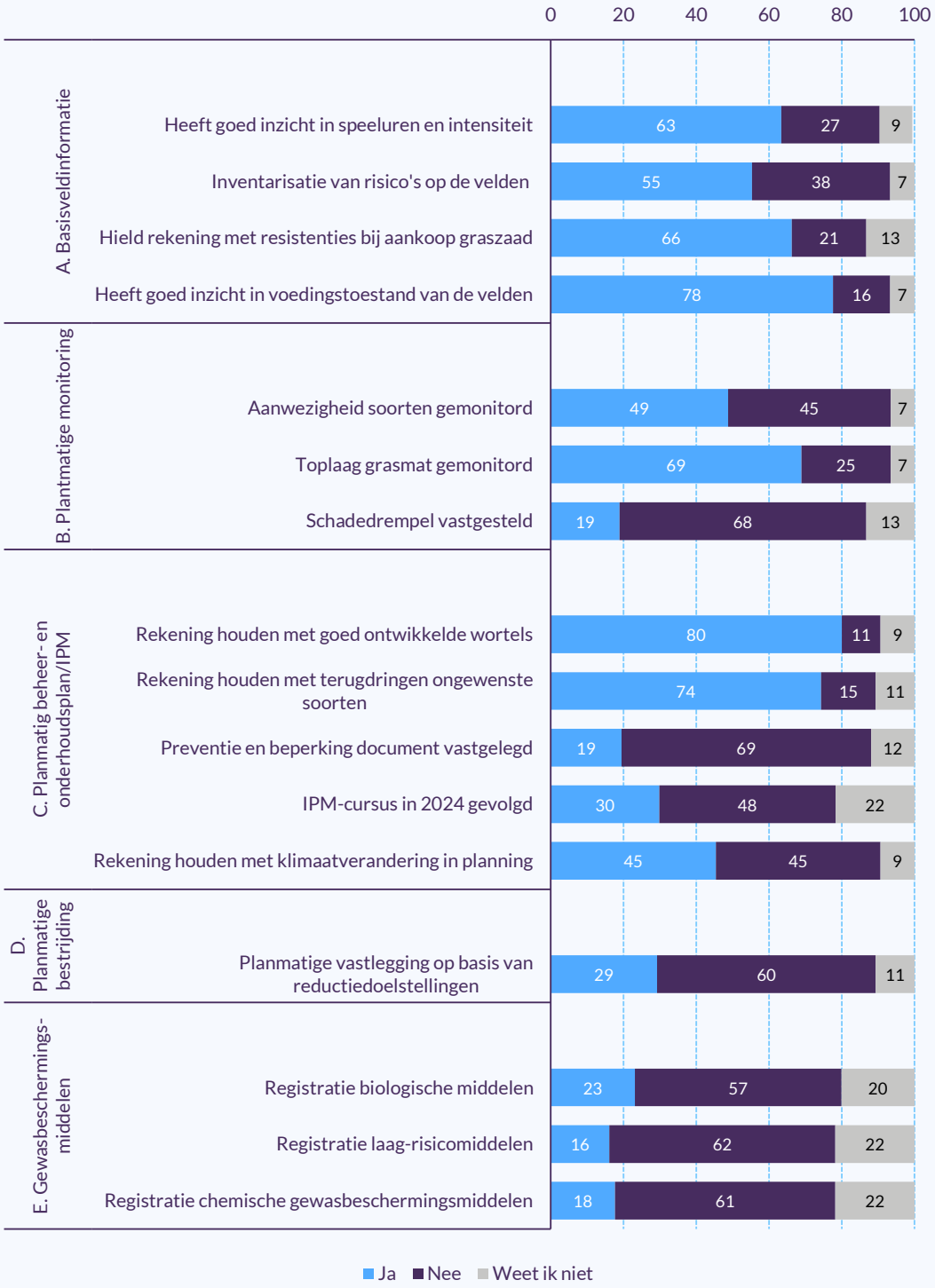

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024.

Biodiversiteit en waterbeheer

Ongeveer de helft van de gemeenten stimuleert biodiversiteit en natuurinclusiviteit op gemeentelijke buitensportparken. De meeste van deze gemeenten doen dit via het onderhoud dat ze zelf uitvoeren of aansturen. Een klein deel verwijst verenigingen naar informatie, en enkele gemeenten hebben hiervoor subsidies.

Eén vijfde van de gemeenten heeft sportparken meegenomen in het klimaat- en waterbeleid. Gemeenten geven hier vooral invulling aan door zelf maatregelen te treffen op de parken waar ze zelf verantwoordelijk voor zijn.

De manier waarop gemeenten omgaan met biodiversiteit en waterbeheer op sportparken is nauwelijks veranderd ten opzichte van de situatie in 2022.

2.3 Beheer in opdracht van de gemeente

De gemeenten die wel verantwoordelijk zijn voor onderhoud aan de velden, maar dit niet volledig zelf uitvoeren, vroegen we naar hun overeenkomsten met de uitvoerende partijen. Ruim de helft van deze gemeenten vraagt de uitvoerende onderhoudspartijen om geen gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken (figuur 2.7). Dit beeld is nagenoeg gelijk aan de situatie in 2022.

Ongeveer de helft van de gemeenten die deze vraag aan uitvoerende partijen stellen, geeft aan hier ook zelf toezicht op te houden. Een klein deel controleert dit niet. Andere methodes die gemeenten gebruiken, zijn controle via een externe partij of een rapportage door de uitvoerende partij.

Figuur 2.7
Verzoek van gemeente aan mede-uitvoerende onderhoudspartijen om geen gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken op de grassportvelden in gemeentelijk beheer in 2024
(percentage gemeenten, n=42)

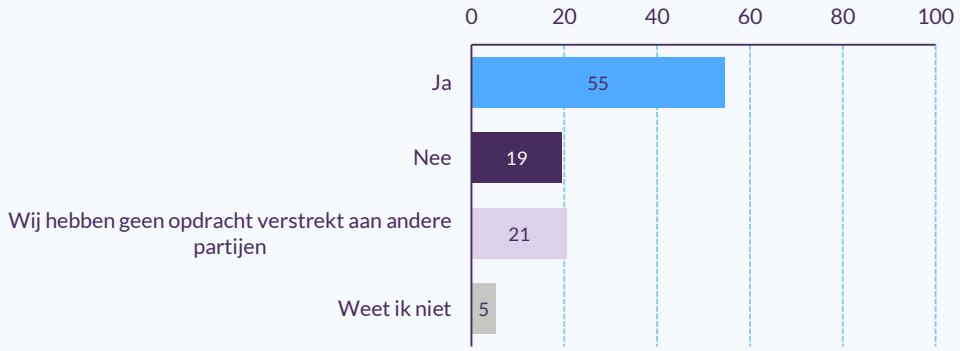

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024.

IPM in opdrachtverstrekking

Ongeveer één op de vijf gemeenten vraagt aan de uitvoerende partijen om de IPM-methode toe te passen. Dit controleren ze doorgaans op dezelfde manier als het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door uitvoerende partijen.

Geboden ondersteuning

Drie op de tien gemeenten ondersteunen de partijen die het groot onderhoud uitvoeren. Dit is een stuk minder dan in 2022, toen ongeveer de helft van de gemeenten dit deed. De ondersteuning kan verschillende vormen hebben (figuur 2.8).

Figuur 2.8
Soort ondersteuning dat gemeente bieden aan partijen die (een deel van) het groot onderhoud op grassportvelden in gemeentelijk eigendom uitvoeren
(percentage gemeenten, n=12)

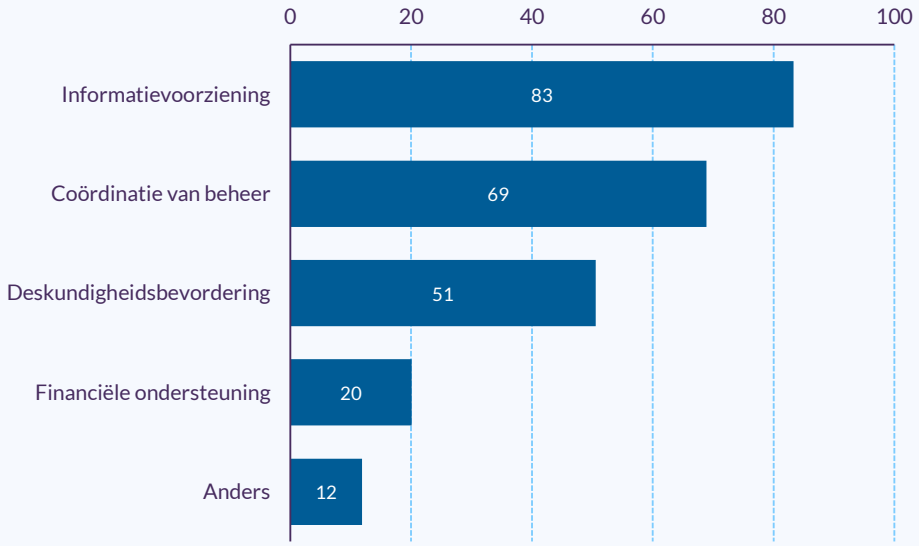

Bron: Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Monitor milieuvriendelijk beheer sportvelden 2024.

2.4 Ondersteuningsbehoefte

Een klein deel van de gemeenten geeft aan behoefte te hebben aan ondersteuning bij het milieuvriendelijk beheer van grassportvelden. Vooral in de vorm van kennis. Enkele gemeenten benoemen dat ze graag een handleiding willen. Een andere gemeente heeft behoefte aan een integraal plan tegen onkruiden, wat erop duidt dat de handleiding geïntegreerde gewasbescherming niet bij alle gemeenten bekend is.

2.5 Perspectief groenbedrijven

Over het onderzoek

Als onderdeel van het monitoren van het milieuvriendelijk beheer van grassportvelden voor de Routekaart Verduurzaming Sport hebben we in 2024 een kwalitatief verdiepend onderzoek uitgevoerd onder vijf professionele

groenbedrijven. Het doel van dit onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de overwegingen, ervaringen en knelpunten bij het beheer van grassportvelden. En in mogelijke oplossingsrichtingen om milieuvriendelijk beheer te bespoedigen.

Dit is een herhaling van eenzelfde onderzoek onder groenbedrijven in 2022 (Hoekman et al., 2022). Zo schetsen we een beeld van de ontwikkelingen die deze bedrijven in de praktijk zien.

Voor alle aannemers- en groenbedrijven bestaat het grootste deel van hun opdrachtgevers uit gemeenten. Daarnaast werken zij in opdracht van sportverenigingen en (in mindere mate) van stichtingen en scholen. Samen beheren de bedrijven die we spraken ruim 1.000 velden in West-, Oost- en Zuid-Nederland. De velden zijn vrijwel altijd voetbalvelden.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Alle vijf de deelnemende groenbeheerders stellen de afgelopen twee jaar zelf geen gewasbeschermingsmiddelen te hebben gebruikt. Eén groenbeheerder geeft wel aan dat die op de hoogte is van een incident waarbij de vereniging zelf besloten heeft met chemische bestrijdingsmiddelen te werken. Een andere groenbeheerder zegt wel middelen beschikbaar te hebben voor uitzonderlijke situaties, maar die zijn de afgelopen twee jaar niet voorgekomen.

In het ene genoemde voorbeeld was de situatie volgens de groenbeheerder nog veilig bespeelbaar. Volgens hem had de vereniging vooral esthetische redenen om toch gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken.

De perceptie van gebruikers bleek bij de meting in 2022 ook een van de belangrijkste redenen om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. In de interviews vertelden groenbeheerders dat ze op verenigingen regelmatig uitleggen waarom het veld daar er anders uitziet dan het veld van een betaaldvoetbalclub.

Meestal kunnen de groenbeheerders rekenen op begrip. In de afgelopen twee jaar zien ze dat verenigingen zich langzaam toleranter opstellen ten opzichte van onkruiden op het veld.

Waar de tolerantie voor een lichte mate van onkruid op het veld toeneemt, neemt de tolerantie voor gewasbeschermingsmiddelen volgens de groenbeheerders af. Volgens hen zijn er bijna geen gemeenten of verenigingen meer die vragen om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken.

Volgens de groenbeheerders is het bij gemeenten al nauwelijks meer een discussiepunt, vanwege de wetgeving die deze middelen verbiedt. De voordelen voor het milieu en de gezondheid zijn de belangrijkste redenen voor gemeenten en verenigingen om de velden milieuvriendelijk te beheren.

IPM-methode

Hoewel alle bedrijven bekend zijn met IPM, maken zij hier nauwelijks gebruik van. Volgens de meeste groenbedrijven is het al uitgesloten dat er gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, en hebben zij een eigen methode om kwaliteit van de velden te borgen.

Daarnaast benoemt een groenbeheerder dat de IPM-methode een goede basis biedt, maar onvoldoende aansluit bij uitzonderlijke en uitdagende situaties. Volgens hem is het ook geen realistische verwachting om alle weersomstandigheden en situaties die je tegenkomt op het veld, uit te schrijven in een methode.

Aandacht voor biodiversiteit

Over bevordering van biodiversiteit rondom sportvelden zijn de groenbeheerders verdeeld. Eén beheerder stelt dat het wensdenken is om op een sportpark een wezenlijk verschil te maken, terwijl een ander van mening is dat alle kleine beetjes helpen.

Enkele groenbeheerders gebruiken spreeuwenkasten tegen engerlingenplagen. Daartegenover stellen enkele groenbeheerders dat ze bij het bevorderen van biodiversiteit rekening moeten houden met mogelijke verspreiding van zaden op de sportvelden, wat voor ongewenste groei zou zorgen.

De groenbeheerders die hiermee bezig zijn, doen dit vooral op eigen initiatief. Volgens hen hebben de gemeente en sportverenigingen weinig aandacht voor dit thema in de opdrachtverstrekking.

Waterbeheer

Groenbeheerders treffen steeds vaker uitdagende omstandigheden op de velden aan vanwege een grote hoeveelheid water in een korte periode, of juist lange periodes met te weinig water. Door deze weersomstandigheden hebben de groenbedrijven voor kortere periodes om het benodigde onderhoud aan de velden te verrichten. Dit is de afgelopen jaren in toenemende mate aan de orde.

Personeel

Het merendeel van de groenbeheerders benoemt uitdagingen op het gebied van personeel. Vooral in periodes met uitdagende omstandigheden is het voor veel groenbedrijven lastig om voldoende kundig personeel te vinden voor onderhoud.

Eén groenbeheerder benoemt daarnaast dat ze voor het dagelijkse onderhoud afhankelijk zijn van de vrijwilligers op de verenigingen. Ook die groep wordt steeds kleiner, waardoor meer handelingen van de groenbeheerder nodig zijn. In de afgelopen twee jaar is er één groenbedrijf in Oost-Nederland waar een aanwas van personeel uit de agrarische sector is overgekomen.

Kosten

Volgens de groenbeheerders zijn de extra kosten voor milieuvriendelijk beheer in mindere mate een uitdaging dan twee jaar geleden. Meerdere groenbeheerders

benoemen dat vrijwel alle gemeenten definitief een punt achter gewasbeschermingsmiddelen hebben gezet, en een vast budget beschikbaar maken voor de aanvullende mechanische handelingen.

Ondersteuningsbehoefte

De meest waardevolle hulp volgens de groenbeheerders is lokale en regionale kennisuitwisseling. Veel van de werkzaamheden zijn afhankelijk van weersomstandigheden en de samenstelling van de bodem. Daardoor komt volgens de groenbeheerders de beste ondersteuning uit de eigen regio.

Aan andere vormen van ondersteuning dan lokale en regionale kennisuitwisseling hebben ze geen behoefte.

Hoofdstuk 3

Conclusie & aanbevelingen

In dit hoofdstuk duiden we de resultaten uit de vragenlijst en interviews. We vatten de kern samen in een conclusie, en eindigen met aanbevelingen op basis van de resultaten van het onderzoek.

3.1 Conclusie

Op basis van de resultaten in dit onderzoek trekken we de volgende conclusies:

- Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is nagenoeg gelijk gebleven sinds de laatste twee metingen in 2022 en 2021.
- Op basis van de beschikbare gegevens lijkt er vooralsnog geen duidelijk verband te zijn tussen de intenties van gemeenten en een daadwerkelijke vermindering in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.
- Waterbeheer en biodiversiteit op sportparken staan weinig op de agenda bij gemeenten.
- Groenbeheerders ervaren vaker uitdagingen door kortere natte periodes en langere droge periodes.
- Gemeenten en groenbeheerders hebben behoefte aan lokale en regionale kennisuitwisseling.

3.2 Aanbevelingen

We doen op basis van dit onderzoek enkele aanbevelingen voor de Routekaart Verduurzaming Sport .

Houd het onderwerp onder de aandacht

De vierde monitor milieuvriendelijk beheer toont een vergelijkbaar beeld met de vorige meting in 2022. De terugloop van het gebruik van bestrijdingsmiddelen zet niet door. Daarnaast zijn er andere onderwerpen, zoals waterbeheer en biodiversiteit, die beperkt aandacht krijgen. Hier ligt een opgave voor de stuurgroep om deze onderwerpen onder de aandacht te brengen en houden bij gemeenten en groenbeheerders.

Stimuleer deelname aan het onderzoek

De langzaam teruglopende respons onder zowel gemeenten als groenbeheerders is daarnaast aanleiding om bij de niet-deelnemende partijen navraag te doen wat de achtergrond hiervan is. Mogelijk kunnen we op een andere manier de gewenste informatie ophalen of aanpassingen doen die de deelname aanjagen. Bijvoorbeeld in de frequentie en lengte van vragenlijsten.

Organiseer regionale bijeenkomsten

Om de partijen in het veld beter te ondersteunen kan de stuurgroep overwegen meer regionale bijeenkomsten te organiseren. Dit zou aansluiten bij de gewenste kennisuitwisseling op lokaal en regionaal niveau.

Breng de handleiding opnieuw onder de aandacht

Verder is het gewenst om opnieuw aandacht te vragen voor de handleiding geïntegreerde gewasbescherming. Uit het onderzoek blijkt dat die niet bij alle gemeenten bekend is, en dat er wel behoefte aan een dergelijke handleiding is.

mulier instituut

Bronnen

Dalhuisen, C., Van der Meijde, L., & Hoekman, R. (2022). *Monitor milieuvriendelijk beheer van grassportvelden 2022*. Mulier Instituut.

Rijksoverheid. *Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden.* Geraadpleegd op 1 december 2024, via https://wetten.overheid.nl/BWBR0022530/2024-01-01

Schotanus, F., & Kenniscentrum Sport & Bewegen (2020). *Routekaart verduurzamen sport voor verenigingen: succesvol verduurzamen in de sportsector doe je zo*. Kenniscentrum Sport & Bewegen.

Schots, M., Brus, J., & Hoekman, R. (2020). *Milieuvriendelijk beheer van grassportvelden in gemeentelijk beheer*. Mulier Instituut.

Schots, M., Van der Meijde, L., & Hoekman, R. (2022). *Milieuvriendelijk beheer van grassportvelden 2021*. Mulier Instituut.

Chris Dalhuisen

Remco Hoekman
r.hoekman@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut | 2024